

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Helyben hához hordva
 és vidékre postán küldve:
 Egész évre . . . 4 —
 Félévre . . . 2 —
 Negyedévre . . . 1 —
 Egyszeri ára . . . 10

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELEN MINDEN VA GÁRNAP.

HIRDETÉSI DÍJAK:

3 hasábos petitsor egy-
 szeri hirdetésnél soronként
 6 kr. többszöri hirdetés-
 nél 5 kr. Bélyegző 30 kr.
 Nyilttér petitsora 10 kr.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Kanisza utca hává a lap szellemi részét illető minden
 közlemény intézendő.
 Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐK:

PATAKY KÁLMÁN és VACHOTT KÁROLY.
 Kiadó és lap tulajdonos: Farkas János.

KIADÓHIVATAL:

Főntéza hává a előfizetők és a lap szét küldésére
 vonatkozó felszólalások intézendők.

Iskolai év kezdetén.

Szeptember hóban nyílik meg az ország minden rendi és nemű iskolája, s a gyermekvilág, föl egészen a bajuzos-sza kállas ifjakig, ott áll már az iskolaajtó előtt, épen azért ezen alkalommal nem lesz talán érdektelen némi dolgot azon szülőknek figyelmébe ajánlani, a kik gyermekeiket a jelen iskolai év kezdetén beíraták valamely iskolába.

A legtöbb szülő azt hiszi, ha fiát beíratva valamely iskolába s gondoskodik annak élelméről és ruházójáról, már fia érdekében mindent megtett, a többit háld végezze el az iskola, hisz azért iskola. Az igaz, hogy az iskola nagyon sokat elvégez a tanuló újussággal, mert örökösök annak erkölcsi magaviseletét fölött, s gondoskodik szellemi kiképzetéséről egyaránt, de az a legnagyobb baj, hogy mindezekben nincsen segítségére az iskolának a legtöbb szülői ház, otthon nem igen törődnek fiaik magaviseletével, nem törődnek avval sem, hogy fiaik szorgalmas tanulnának s vajjon megérdemlik-e azon költségeket, melyeket tanításukra kell forditani? s így a mit az iskola épített, elrontja a szülői ház, az ilyen tanuló aztán rendszeren rosak, városok lesznek s kellő

házi felügyelet nélkül minden inkább, mint a tanuláson jár az eszük. A szülők pedig fiaik rosaságát és vasottságát az iskola rosáására írják és e miatt sokszor állnak elő ilyenféle panaszokkal: »hogy az iskola nem nevel, hanem csak oktat.« Holott meggondolhatóak az ilyen szülők, hogy a hibát saját magukban kell keresniök, mert az iskolai oktatás és különösen a nevelés esakis úgy lesz mélyreható és álddoss, ha abban az iskolának a szülőiház is segítségére van, s esakis így lesz gyermekeikből szorgalmas és jómagaviseletű tanuló, s így lesz mint ember saját magának és a társadalomnak is hasznára, s így lesz majd hazájának derék honpolgára.

A szülők tehát avval, hogy gyermekeiket iskolába járatták, föl egészen nem tettek eleget kötelezettségeiknek okvetlenül szükséges, hogy otthon is kellő felügyelet alatt legyenek, különösen szoktassák gyermekeiket jómagaviseletre, a nagyobbak iránti tiszteletre és engedelmességre, szóval a szülői ház legyen némileg pótlója az iskolának, mert csak úgy lehet valóban álddoss eredményt elérni, ha a szülőiház összhangzatosan közreműködik az iskolával.

Alsó-Lendva, 1889. szept. 7 én

A nyári nagyobb munkát befejezte már a szántó-vető ember. E hóban kezdik most azok a munkát, kik szellemi keresetből élnek s az ország állami és művelődési életének terhére hordozzák. Nincs a társadalmi életében teljes pihenés soha; de ne is legyen. A maga idejében fogja meg mindenki ekéje szarvát s dolgozzék becsülettel magáért, családjáért s ezzel együtt a hazáért.

Munkálkodásunkban mindenek felett vezéreljen bennünket a tiszta lélek és erős köteleesség-tudás, mert ilyenekkel bírnak nemcsak magunknak, hanem mindenkinék jót tesznik. A mit pedig ravasszakkal, vagy éppen lustasággal tesznünk, azon nem szokott álddoss lenni. A mások rosására való élénk, vagy henység előbb-utóbb ellenünk fordul s csak az a pénz tartós és »igaz«, a mit becsületes munkával szereztünk meg s így azáltal másoknak kárt nem okozunk.

A bíró, ügyvéd, tanár, magántisztviselő s megannyi más, értelmi keresete után élő polgár e hóban lát hozzá igazán a rendszeres és munkás tevékenységhez megvakodva tervekkel és reményekkel, új erővel és bizalommal, a midőn munkájához fog, lekötve előkeresi mindazon mozgató

TÁRCZA.

Drága kedvem.

Ugyan szíven, szegény szívem,
 Miért bándokd oly nagyon?
 S mit keresek ti rut könyök,
 Halovány, búsa, arcomon.
 Nem akarok en búsítani!
 Hisz eddig is vig voltam!
 Ugyan mi lehet az oka,
 Hogy így elszomorodtam?

Aha, rátaláltam végre!
 A nagy dolgot bűbűre.
 Azt gondolta a rut banát,
 Hogy jó feszket ver magának:
 Szívem kellő közepében,
 S mind allandó lakhelyében,
 Még fog átten lepedőt,
 S könnyűmen nevezélt!

Hej, banát most megleptek!
 Be jó hogy fel fedeztetek!
 Takarodni rágon tölem,
 Mert meggyűlök bajod vélem!
 Tűj . . . epedve vár há keblem!
 Mert nélküled, hidd el nekem,
 Egy batkát sem ér életem.
 En vagyok a söt éjféli,
 Te a világító napfény!

Török Péter.

»A Hercules vize« című regényből.

Angolból fordította: Vachott Károly.

A kídült jel fa.

(Folytatás.)

Az alkony gyorsan közeledett, s az erdő ragyogó szímet határozatlan zsúrosság vált fel.

Margit csak most, miután kissé pihent kezdte érezni mennyire fáradt. Lazas az onját előlta ugyan, de valami szízbátó bágdságtól kezdte rajta erőt venni. Borús gondolatok ébredtek benne, s a magányos hely lenyomolag hatott rá. Midőn először volt e helyen vidán reménytel volt kelle életre, hogy a gaura draculit felkelti, de e remény soha sem állott még tavolabb tőle mint a jelen perzemében. Amny hét óta kutatta a hegy oldalakat s most éppen ott állt a legelső perczben. Mily méltatlanokdva utastta akkor vissza! Fölony szavai ki kaczagva álltta hogy oly hely nem létezik a minőt atja leír. S most majdnem úgy tet szék neki hogy Tolnyának igazva volt. Maga is azt binné hogy a gaura draculni pasztamása, ha nem látná a remületet a esch arczán midőn róla beszélnek. Most ismerek csak el, hogy a esch egy-szerűsége daczol az ő ügyességével. »Miért nem szövez egy pisztolyt a ürkö fejének« mondá Mr. Howard egy alkalommal, midőn Margit ismét a esch makkaságával küzdött, amjál be-szédte ak-mig a esch lelkismerete tiszta lesz nem fjed meg ha töltött agyut szözenek is fejének.

A négy tagból álló társaság némán ült s

körülöttak mely esőnd uralkodott az erdőben, végre István felnyomva homlokáról kalapját, leült a tőzre Margit mellé.

István egyenmélve a tüntetésnek s kimutatott ömbízalomnak foglala el helyét, mintegy ki-hová a világot hogy merje jogát kétségbe vonni ha van batorasága hozzá. Margit nem kísérté meg semmi ellen állást, annyira el volt fáradta testileg lelkileg hogy ha megfogta volna kezét s megijuttatna nyilatkozatát, nem lenne ereje visszautasítani őt. De István nem tón így támadást. Botja vége felé turkálta a földet s közbe-közbe egy két közbombos megjelgyést hallatott.

»Mennyivel szebb nap volt az, midőn utol-szor voltunk itt!« jegyzte meg.

»Még szebb volt« viszonza Margit közömbösen.

»Mégzebb volt, s az erdő zöbölt, s a nyári nap süttöt. Minden sokkal kellemesebb volt. Em-lékszik ön reá? Még társaságunk is később volt.«

»Ez nem annyira bizelgő Mr Howardra nézve.«

»Sem a társaság többi tagjaira nézve.« mondá István egy esomó gömbi szarkalva bójával. »Bizelgő? ön nem, nem is vagyok most bizelgő hangul-ban.«

Utolsó szavait sokkal esőndesebben mondá s lehajolt, s a törzshéját figyelmesen vizsgálva. Egy latszék mintha egészen elfeledte volna előbbien szavait s a földalán ott mohót piszkála fenekül figyelmeled, Margit követé tekintetét, de semmi sem bírt feléledni. István folyvást a mohát kapar-gatta, egészen lehajolt a fára, végre kaczagva fel-emelkedett s így szólt:

»Tudja-e min ulunk most?«

erőket, melyek munkáját hasznossá és állandóvá teszik.

Ezen mozgató erők között legerősebb rugó a kötelességtudás. Már ha t. i. elegendő erős. Nagy vöd, de nem új, ha azt mondjuk, hogy a magyar társadalomban a kötelességtudás nem áll olyan lóban, mint a hogy a nagy emberi és nemzeti érdek megkívánják. Mindnyájan szeretjük a kénelemet, a mi nem baj, csak ne a kötelességek rovására: legyen.

A lombra, lassu munka a kényelem és kötelesség nemutads — a mint sokan szeretik állítani — nem lehet a magyar faj temperamentumának kifolyása. A magyar is épen úgy képes dolgozni és kitartani mint akár az angol. Anyi azonban kétségtele nélkül áll, hogy mindünk magyarkorán a kötelességek ismerése, a munka szeretete és becsülése, a helyes vagyonszerzés kívánása, a helyes időbeosztás, valamint a rendszert és kitartás erényei még nincsenek kellően kimivelve. S épen azért sokan vannak, akik azt hiszik, hogy pusztá uralkodásból, üres tekintélyből, vagy talán egy jó hángzású névből is meglehet élni: nagyon csalódok, mert ez valóságos ingyen élés és egyuttal hazafiatlanság is, mert ez a nemzet kárára megy, mivel a közvagyonot fogyasztja, s másokat is esbátig arra, hogy ingyen, munka nélkül a többiek rovására éljenek.

Legyük azért tehát tisztában azzal, hogy a magunk és nemzetünk boldogsága gyarapodása, politikai haladása, sőt önállósága is a híven teljesített becsület munkájától, mennyiségétől s a bennünk élő gazdasági erények öntudatosságától és szeszességétől függ. Tehát becsüljük és tisztességekben s mindenek fölött szorosán ismerjük kötelességeinket.

S ha mindezeket nem tesszük, dacára minden politikai talentumunknak kol-

»Egy tölgyfán,« viszonza Margit kissé elbaumula.

»Nem egy tölgyfán, hanem ama bizonyos tölgyfán: nézze csak mit talaltam!«

Nem is tudtam hogy valami elvesztett,« mondta Kurt.

»Nem hiszem hogy valami különösét fedezett volna le, ha esak nem egy rakás gombát,« jegyezte meg mr. Howard.

István most letévé palczáját s kezével elhárította a mohot.

»Nézzé,« mondta s a fára mutatott. Margit oda nézett homnét Tolnay s a mohot lekapara s képmélyen bemetszett keresztet látott a fa kérégebnt

Margit már rég felhangzott a reményvel, hogy az atyja által megjelölt tölgy fáj fiatalhalasa. Most vigabban ugrott fel ülésből.

»Ha még egy harmadik kereszt is van ott, akkor ez atyam jele,« kiáltta »hadd lassam!«

István kikaparja a harmadik keresztet is.

E jelek évekkel czeltől lehettek metszve, de teljesen felismerhetők voltak. E jelek embermasságban akkor lettek metszve a fa kérégebe, midőn az még fennállt.

Gyáran valamely rejtelmes megoldása melyen sokáig hiába törjük fejünk, a legészerebb módon fejük ki, így Margit is majdnem lehetetlennek tartta hogy ők közel jártak volna a tárgyhoz, s mindvégig nem bírta felteledni. Hogy nem jutott nekik észbe, hogy a keresztel jelzett faté is még háttak azota?

Az első perc z a vizsgálattal tart el, de azután felzredt a cselekvés vagy. Margit letérdelt

dobtra juthatunk s rajjai leszünk idegen munkáink, idegen érdekek, idegen vagyionnak: sőt még önállóságunkat is elveszithetük

Zala Szent Gróth. 1889. szept. 5. én.

(Az „Alsó-Lendvai Híradó” szerkesztőjéhez.)

A folyó é első napján életbe lépett új állategészségi törvény rendelkezése szerint az állat tulajdonosi kötelesek minden egyes állatelluhast a hatóságán nyomban bejelenteni, hogy szakértői bonvizsgálattal megállapíttassék az elluhás oka és az eredményt képest, a szükséges öv és előírt intézkedések megtehető legyenek s így módon a baj tovább terjedése megakadályoztassék. — Népunk, mely a törvénytiszeletben igazi mintákép, esakhamar fölismeri a törvényhozó intencióját és belátva azon szükségességet, hogy az időlegesen lelepmi szokott járványok esakis gyors s radikális intézkedések megtevétele által fojthatók el, tehát minden egyes állatelluhás híven bejelentik a hatóságán.

Egy ilyen esetet jelentett a minap Lovas Józsefé né sztrógi lakos az ottani szolgabíroságnál, sirva panaszoval, hogy elhullott sertését csak röviddel előbb vette Bezeréden s a legjobb bánásmó dacczra elköltözött ezen siralomvilágból. — Mivel a szentgróti járásra kinevezett Pirly János állatorvos Zala-Egerszegen székel és minden egyes állatelluhához ki nem szállhat, mert ez, tekintve a 30—40 kilométernyi távolagot, nagy idő veszteséggel járna, addig egyes községek sertés állománya is elhullana, Botka Ferencz ur a járásnak köztisztvisel s szereteiben elő főszolgatárá, ki járás lakóságának érdekeit szíven hordja és a törvények végrehajtásához szígonnan ragaszkodik, oly módon szokott eljárni, hogy Viasz József sztrógi okl. állatorvost magaval viszi ilyen esetekben s a helyszínen megállapítva a bajt, orvosolja. — A szobán forgo estben is az épen jelen volt Viasz József állatorvos — ki mellesleg legyen mondva kitünő szakképzettségbe, bámulatra alkalmas műteti és finom gentlemen szeru modora által közkedveltségére örvend — kértetted fel a boncolás teljesítésére és az elluhás okának megállapítására ki, az ő szokott előzetkészenégnél fogva azonnal vállalkozott is. Magához vévén boncolószekőket, a helyszínerre ment, hol mindenek előtt a hulla vizsgálattal ejt meg s miután az orbanzej kélt kétségtelenül felismerte, a boncoláshoz fogott. Mi természetesebb, mint hogy az

hogy jobban láthassa a keresztéket de rögtön fej emelkedett, s kövültekintve az atyja által megjelölt iranyt iparkodók felteledni.

»Ha meg leled a fat, alig hogy száz ölynyire ama helytől,« mondta Adalbert, s Margit vissza emlékezve s szavakra reszkettet az izgalomtól.

Gondosan azon irány felé fordulva, melyet atyja kijelölt s léptéit olvasva Margit legelőt indult a felledezésre.

E bizonytalanság alig tartott öt perczig.

Gaura draculni ugy el van rejtve a természet által hogy ötven ember közül negyvenkilenc elhull mellett a nélkül hogy észrevénné s az ötvenedik rendszeren azud fizeti meg felledezését hogy a legkísérteiesebb módon kitöri nyakát. Egy lyuk az a földben mint szamantal más mélység, elődbe kissé surúbb bozított más része, melynek árnyékban tárog a teneketlen mélység.

Margit felindulásában elhúba az irányt s már ismét két-kétind kezdett a jel valóságán, midőn kissé mögötte hallá Tolnay hangját.

»Itt az ut, itt az ut!«

»Igen ez az ut,« ismétlé Mr. Howard de az Isten szerelméért vizgajon lépteire,«

Vissza fordult tehát át lépett egy nagy kővön s a fak kőzt sok nyílasiat át haladva egy síru helyhez ért hol a fak ágai egészen össze halottak, szétválással az ágakat, egy léptét tetőlóre s megalt.

A gazdag pázsit s moh szőnyeg eltunt lábai elől, s egy redetlen koráruk fekete tatogó s véghetlen mély üreg szelen allott.

összeszomszédok összefutott és visszafutott lélezzetelt várak, lesték a boncolást. Viasz ur észre fert boncolás előtt legyűrű ingujakkal állt áldozata mellett, balkezevel annak hátso lábát ragadta meg, miattat jobbjában tartott kését a sertés hasába akarta martani, — egyszerre a döglötnek védt sertés egyet rüfögött, lábát kitarta az állatorvos kezébe! — ves d e l m a g a d : rohan tuskén-bokron át, a faképen hagyva állatorvost s néző publikumot. Utóbbi persze falengett nevetése tört ki. Viasz ur pedig, lefőzetésének tudatában elvonult azon határozott feltevedés, hogy jóvőre előbb jól megnezi vajjon esakugyan elhullott-e az állat és csak azután fog a boncoláshoz.

Tanúgy.

Az iskolái év megnyitása.

A helybeli polgári és róm. kath. elemi iskolában az 1889—90 ki iskolái év folyó hó 5. én délelőtt ünnepléyes istentisztelettel egybékötve nyitattot meg, melyen az iskolák növendékein kívül jelen voltak mind a két iskola tantestületei is. Az istentisztelet Kiss Pál esperes-plebános tartotta, melynek végtevével a tanulók szép rendben elvonultak saját iskoláikba.

A polgári iskola növendékei az I. osztály tanteremében gyűltek össze, hol dr. Bartha Gyula igazgató a tanári kar jelenléteben egy igen szép és tartalmas beszéddel üdvözölte a tanuló ifjúságot, s különösen örömet fejezte ki a fölött, hogy a polgári iskola ilyen népes még nem volt, mint a jelen 1889—90 ki iskolái évben; azután felolvasta a törvényeket, s azokat paragrafusokként megmagyarázta a növendékeknek.

Miután elegendő számú növendék jelentkezett, ez évben az V-ik osztály is megnyitottat. Tehát iskolánk fejlődésén indult s úgy látszik ebben jóvőre a néptelenség nem fogja akadályozni, mert városunk és vidékének polgársága lassanként kezdi belátni, hogy mily nagy előnyvel jár az, ha gyermekeiket a polgári iskolába járatták s azt elvégezethetik velük.

A dohányzásról.

Midőn Sir Walthar Raleigh 300 évvel ezelőt az első dohányt hozta Virginaiából Angliába nem gondolt arra, mily veszélyes és ártalmas termény-

Gaura draculni.

Margit első benyomása volt a bámulat a második a borzalom. E hely végtevével volt a nagyszerű s borzalmasnak s felulmált minden leírast melyet felele hallott. Körös körül gazdagon lapa mohaval szegve. A nyílás felett a borostyan indiai folytak össze végtevével más mindentőlő nyéggel, s a bocsátók hosszú ágakat a mélységbe, s alsó indiai melyeket a napusgár már nem érhetet oly halvány zöldök voltak mint a pinezben fött növény. Szóndák indék függtek a mélység nélett, meghozva évenként gyümölcsüket s elhulata az a mélységbe. Miradaj a szaraz leveleknek heverhettek a mélység fenekén, de még egy sem jött vissza onnét elbeszélni, hogy mi van ott lenn.

»Borzaszó ásitótok feketé üreg,« mint a hogy Adalbert monda, s szavai teljesen igazgnak bizonyultak. A négy korul álló közül mind egyik masforma képet alkotott magának képelezen ez üregből, s e képek mind különbözőket egymástól, s egyiksem felett meg a valónak. S nem csupán hogy szebb, vagy régitőbb vagy sötétebb volt mint a milyennek képzeltek, hanem oly nagy szerű és rémítőnek találtak, a mely minden varaközökkel felulmált.

Margit tudta azt, hogy e hely borzalom gerjesztő, de azt mégsem képzelte hogy oly borzalmas hatással legyen rá. Akarata ellen megrázkodva lépett hatra.

Kurt legkevésbé vala meglátva. Felemelt egy követ, s a mélységbe bocsáta. A kő elünt

nyel ajándékozta meg az ö-világot. Veszélyes és artalmatlan t.rényekkel bizony.

Egy jéles berlini orvosainak legújabbán közzétett fontos észlelése kapcsán kiváncsi lehet a képen fölfeleveníteni a thomást és tisztázni híven övni akaszt, a kilet megillet, attól, mennyire káros hatással lehet a tüzes a dohányzásra. Mert, hogy a mérések dohányzás a kifejtett szervezetenek nincs artalmára, az elegendőképpen bizonyított tény, bármit mondjanak a dohányzás ellenzői. Mint mindenben, egy ebben is, a tüsug a megóio. Im lassuk.

Dr. Fraentzel, a híres berlini »Charité» kórház főorvosa és egyetemi tanár évek óta kitárgyosan a szűzességek foglalkozik. Legutóbbi egy beszámolót tett közzé az ugynevezett idopati típus szövőbírók és egyéb okok mellett, a me lyeek azokat előidézők, miat legöbbsz okot említi fél a tüsug dohányzást.

Az orvosoknak legjobb módja az, ha, a mint fájdalmat éreznek a szűzítőken és beállnak a föntbbit érintett szímtponok, rögtön abba hagyják a dohányzást, bármily neheze érök is az illetők nek a szokás rögzítés fölszákítása. Némelely megóiótérnök, hogy a baj jelentékesébe mintegy elvezető az illo a kedvét is a dohányzástól, de ez ritka és csak a mindenképpen a legöbbs.

Ha az előkelő társaságban, a hol jobb dohanyt szoktak szívni, körültekintően, eleger csodálkozhatunk a fölött, hogy míg a fiatalnak nagyon erős dohányzóék, az öregek, helyesebben mondva az ötvenhez közel állók közt sok olyant találni, aki egészen abba hagyta a dohányzást. Megkérdezzé az ökot, rendesen aról értesülünk, hogy a pipa már nem izlett, a szivar meg kellemetlen, így jobb volt az egészet abba helyezni. Pedig az igaz öi legöbbször a szívba jérentékezés, mely a dohányzás abban hagyására kényserre akar magyrol, aköz az orvosi szízmón megérte. Mint a mi említtük, ha a dohányzás szüntették akkor, a mikor a baj jelentékéni kezd úgy annak nemokára eleje vehető és sok bajtól kintöl meg szenvedéstől szabadul meg az illo.

Ha azonban tekintet nélkül a fölépített szívba jra a dohanyzás folytattatik, a baj nemokára akutta válhatik, a további élet csak gyötrelem lesz, meg szenvedése azoknak a kellemetességeknek, a miket öbbsz a dohanyzás élvezete okozott.

A dohanyzás abban hagyásával, különösen akut bajban, együtt kell járni a diétának is. Könyven emésztőkéledekre kell szorítottunk, kávé, só és forró italok a legfőbb csak gyötrelem, és bor engedhető meg mérések adótköbén igen ajánlatosok gyálók rövid, ki nem merő töse, egyes vidéken való tartózkodás és a mellett megfelelő besző kézése.

Megtartva mindezt, a beteg egy év lefolyása mellett megint helyreállhat, de mindenképpen föl kell hagyania a dohanyzással. Némelely, ha a kura nem volt alapos, a baj megmarad annyira hogy a zavarok időnként rögt tartamra állanak be az illetőnél, a mire megint hosszabb időre nyugta van.

Vajon mi okozta a bajt, mi hat a tüsug dohanyzás mellett öi karosan és pusztítólag a szikláról sziklára utódve az esés hangya mindig gyöngéribben hallatszód, aztán csönd lett, tana fenekét érte de urja hallatszót gyöngé, nagy talvból a kopogás hogy a kö meg mindig esik. Megmérhetetlen volt a mélység. Masik követ botán meg, le számítak az esés idejét nr. Howard módszereket emelték a módo órajan. Ismét ugyanezen szikláról sziklára esés, azután egy kis szűnt és a vezet ismét hallatszék távolról az esés zaja. Fé percze képes vály egy eles fölfogott az esés zaja, és a kö nem ért fenekét, hanem a mélység öly nagy hogy a zaj nem hallatszék fölülnek.

»Azt mondják hogy egyenesen a pokolyba vezet nemde? mondá István ki még eddig egy szót sem szölt mióta Margit megjelent a mélység fölött, néman állt s figyelmes komor tekintettel meredt le a sötét íregbe. «Csodálatos hogy eddig soha sem bukkantam rá?»

»A mily közel voltunk hozzá első alkalommal, mondá Margit, egy lépést vissza lépve a mélység szélétől. «Nem birök elképzelni hogy mölhözték el akkor.»

»Úgy történthetik, hogy bal fölri irányban indultunk tovább, a merre most a csele meg meredt. «S merre vezet azután irány,» kérde nr Howard. «A hatahoz, alig vagyunk Románia határától félórányira.»

A brokók zörögtek s a cseh alaják tunt elő, halványan, líhegez, majdnem lelékzett nélkül. Bal

szívre, azt még nem puhatolhatták ki. Annyi bizonyos, hogy maga a mikótn kévé-ség van befolyással arra, a föntbbit említtékéni fogva. A további kutatószámok és észleleteknek fontartára erre is megadni a helyes feleletet.

De hat folytonosan hangsúlyozván a tüsug dohanyzást azt kérdezték valaki, hol van tudályos képen a határ a mérésekétes és a tüsug dohanyzó köz. Definiálni ezt persze nehezen lehet, tudja azt mindenké saját szokásából és a színt igazolhatnék el. Hogy azonban a mérék még megadassék, mérésekétes dohanyzó az, a ki soha sem dohanyzik munkaközében, hanem csakis reggel gyúrt a pipára utana talan meg egy szivarra is, délig adtan szímetek, délyben beéni két szivarral, vagy kéteszeres pipázással, este aztan érteszheti a füstöt akar a levegővé.

És volna körülbelül a mérék, a mely a kifejtett embernek aligá árthat meg.

Meggyezzzük még, hogy különösen artalmas a dohanyzás gyors menés vagy erős munka közt, mert ekkor a tudó működése is fokozódottabb léven, a dohanyzás könnyöbben árthat meg.

A tüsug dohanyzásról csak a nő bírja leosztakni a férfiakat.

Igyekezünk minden nö adhatoli, hogy férje mérsékelt tartón élvezzében s járjon elől jó példával a nő is; ne dohanyozzzék.

CSARNOK.

Az embert a barmoktól csak az okosság különbözteti meg.

Az emberben egy fömeltóság lélek van, tudniillik az okoskodó s egyedül ez az, a mi ööt minden egyéb állatok felett valószí teszi; ezt senki nem is tagadja, ha csak maga is nem barmom.

Az állatok létezt természetüknek tartanak a nagy haragukat a hibás hasonlat az ember olyanokkal példázni, melyekben ész helyett szilágy uralkodik, mert az embernek indulat helyett okosság adatott. — De az állatok se vezérletnek ugyanazon egy indulatól egyaránt, — az orszálat a harag, a szarvasat a féltékenység, az ölyvöt a sebesség, a galambot a futás igazgátja. Az emberek között pedig legalábbvalóknak tartanak a haragosok. Azok förtélyosoknak látszhatnak, akarnak, azombb mint ostobák kinévetnek, midón mint a cserobarg mindmibe belecsapódnak.

Minden teremtet föllobban van valamely jó tulajdonság példánakoként a szőlötöl termékekétségével a bor ívétel, a szarvas gyorsaságával, az ember okossággal hatas. — Miért adót a természet izmos hata és a igas barmokat? azért, mert az kiváltéknak teher-hordásra rendeltétek. Micsoda legkülönösebb az emberben? a jozan okosság, — ez az, a mi ööt minden állatoknak elcibe, az Istenségek pedig mindjárt utána helyezették, egyébél tulajdonosági közökék az állatokkal: ereje az orszálatokól, izépsége a pávákéál, gyorsasága a lovakéál; söt modhatom, hogy ezek ööt mindazoknál gyálorka felkhaladják.

Nem az a kélelé, mi legnagyobb az emberben? hanem mi eszupán az öi sajátja? Talán a test?

kezében Margit vizes íregét tartá s jobbjával eleven veré miltét, s megállt, hogy vissza nyerje lélekézetét.

E szélid arcza nyugodt természeté az emberoho meg így szenvedélen nem árult el mint e perczében.

»Szent szü Mária? tört ki végre »Istenek szent anyja Chotobol«csüvölésben a csudán! Oh fogadom, szent ekkán! En nem szímet meg. A szent Isten hitja hogy artalan vagyok.»

»Természetesen hogy artalan vagyok,» monda Margit kezét az izgatót ember vállára téve. »Mi maugy fedeztek fél a gaura daulárit, de most már fogadass le van oldva.»

»Nem vagyok képes fölfogni e nagy féltudalás okat? jegyzé meg Kurt.

»No én nagyon örölok hogy nem hagyttk magunkat elámitani e fizkö bonáól által,» monda nr. Howard elégtélen érteével.

»De hogy találhattak ide?» kérdé a cseh homlokát dorzólsé s kimirelvé támaszkodva egy fatörzshöz.

Margit megmagyarázta a barmok kereszt titkát. »A harom kereszt? sokszor láttam én azokat kisasszony, midón még a fá fennalt. Sokszor gondolkoztam rajtok.

(Folytatása következik.)

testök van a fának is ugyanazért eszupán termeted nagyságával soha se kérdezi, nehogy téged t ezalaly ér-lmes ember, vagy is emberien tagy tökének nevezzen. Talán a magától mozgó erő? ezé bírnak az állatok és férgék is. Talán a növés az előlék, s a garók is nevedeknek. Talán a szolástehetség? mivel s mennyivel hangosabb a kutyáké, elesebb a birkáké, kellemesebb é remekebb a fülmeleké?

Nos hat melyik az az ember minden teremtetéstől megkülönböztető tulajdon? Az okosság, — ez ha jozan és érett — az embert teljes mértékben boldogga teszi.

Ha hat minden dolok akkor dícséretes, mikor a maga természetézté tartós jószágban él. Kellemesebb ér az ember is csak aztán becsulathetik jóválabán, midón okosság bölcselkedés nem-símetéte, minden kétség nélkül ez a földi legöbbs, ur, mert lehet valának egészsége, gazdasága, urí versége, udvarlöi, de ha ese nincs, szánakozva méltó nyomorult, ellenben legyen bár szegény, nemtelen, senki ura, maga szolgtája, csak különben okossággal bírójan, a többit fél se veszi, vagy milyet akarja, szereti tehet.

Az okosság tehát az embernek egyetlen egy legöbbs kéness, azzal — bár egyebek nélkül szükölközökön boldog; a földi világ minden mas javának közegette hí szereséleténi.

Kívételközleg az embernek okosság beesse nem attól fogy, hogy ö neki sokan udvarlöjanak, drágalatos agyban háfjan, aranyozott kristály poháröl egyék; hanem attól, hogy minél jobb legyen; elég jó pedig ö, milyet megvilgósode t, jozan és természetes okossággal kir.

Szendyí.

Különfelelek.

Királyi Pál a esálmotya kerület országgyűlési képviselője a közgyűlési felhívásnak a közgyűlés augusztus hó 25 én delután a Budapest pragerhofi tanácsolal érkezett Csáktornyára, válszást körébe. A pályaudvaron nagy számú községgel volt jelen aköl a szeretet képviselői lelkesen megjelénétek. A köcsik hosszú sora kísérté öt Zigler Kálmán kir. közgyűző vendégszerető hazához. A város egész ünnepes színt öltött, a hazaköl háromszínű zászlók lobogtak. Masnap egyeték és testülettel tisztelegtek a képviselőnel, áll mindenki leereszkedő nyájasággal és lekövetölöz szívélyességgel fogadták. Majd a képviselő test egyesséknél látogalást és beszélgetést tartottak a közgyűzőn, partikuláriséggel nélkül velt részt a válszást közön. A harmadik fogalnal a házi gazda Zigler Kálmán magvas szavakban éllette a képviselőnel. Csisorolya kimagasló érdemét, melyek öi kerület községének osztatlan szeretére méltóvá tették. Rövid szünet után szöt emelt Királyi Pál s megköszönve a szívélyes fogadtatást, éllette válszástól, majd a jelen voltál iszult figyelemmel köz egybefoglalva előadta az országgyűlés eddigi működését, fejtegette maga és partjánál állapozott. Szavait szüni nem akáro élni kísérete. Szóltak még Zigler Kálmán, Wolfi Kezso, Batorfi Lajos, Margitai Jozsef, Kolláries Mihály, Pálva Mí hely szű, Csáktornyáról Perlekra a sömny Budapestre utazó a kerület képviselője.

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő ör a mult héten iskolatagókatoké tett Álsó-Muraközben.

Kinevezés. A helybeli kir. járásbírósigal úiresésében volt imokli allásra Lusztig Samu ugyanitteni bírósági díjazot nevezették ki.

Éskívöl. Dinosz esküvökön voltunk e hó 3 án jelenen. Franki Gyula letényel kereseke esküdött a tanétt napon örök hisüget örökös Döcsök Miksa és a helybeli kereskedölöz ézfő megse leányának; Jánkának a helyb. ír. imházban. Tartós boldogság kísérje az íjü pár életét.

A Mura folyónak Stojersországgal való egyéges szabalyozása tárgyában a magyar és osztrák miniszteriumok részéről egy vegyes bizottság küldeték ki, mely a Mura folyónak Regedén alóli szakaszát a magyar-szánti határ egész hosszában szept. 5, 6, 7-én be fogja járni s a bejárás-betevezel Regedében tárgyalásokot tart. A bizottságba a m. kir. földmívelési miniszterium részéről Fekete Zsigmond muszaki tanácsos, Vasvármegyéből Ruzsa József megyéi bíró, ügybíró Szamecz Lajos kir. mérnök és Pongrácz foszlabíró küldeték ki.

Masodvirágzás. Kisföldöl Mörice 48-asnyug, ezredes sumégti kert-kerítésén — írja t. levelezök — a hideg dacára is gyönyörűen virít az orgona bokor virágyja, s ugyanazal a kellemes illattal mint tavasszal; kedvesen pompáznak is, mint az első virágok a virágotarkóban.

erőket, melyek munkáját hasznossá és allandóvá teszik.

Ezen mozgató erők között legerősebb rugó a kölelésgétségadás. Már ha t. i. elegendő erős. Nagy vid, de nem új, ha azt mondjuk, hogy a magyar társadalomban a kölelésgétségadás nem áll olyan lóban, mint a hogy a nagy emberi és nemzeti értékek megkívánják. Mindnyájan szeretjük a kényelmet, a mi nem baj, csak ne a kölelésgétség rovására; legyen.

A lombra, lassu munka a kényelem és kölelésgétség nemutadás — a mint sokan szeretik állítani — nem lehet a magyar faj temperamentumának kifolyása. A magyar is épen úgy képes dolgozni és kitartani mint akár az angol. Annyi azonban kétségte nélkül áll, hogy mindünk magyaroknál a kölelésgétség ismerése, a munka szeretete és becsülése, a helyes vagyonszerzés kívánása, a helyes időbeosztás, valamint a rendszert és kitartás érényei még nincsenek kellően kimelve. S épen azért sokan vannak, akik azt hiszik, hogy pusztá uralkodásból, üres tekintélyből, vagy talán egy jó hángzású névből is meglehet élni; nagyon csalódnak, mert ez valódoság ingyen élés és egyuttal hazafiatlanság is, mert ez a nemzet kárára megy, mivel a közvagyonot fogyasztja, s másokat is esbitagat arra, hogy ingyen, munka nélkül a többiek rovására éljenek.

Legyük azért tehát tisztában azzal, hogy a magunk és nemzetünk boldogsága gyarapodása, politikai haladása, sőt önállósága is a hiven teljesített becsületes munka jószágától, mennyiségétől s a bennünk élő gazdasági érények öntudatoságától és tisztaságától függ. Tehát becsüljük és szeresük a munkát s bizzunk annak eredményességében s mindenek föltétl szorosan ismerjük kölelésgéteinket.

S ha mindezeket nem tesszük, dacára minden politikai talentumunknak kol-

»Egy tölgyfán,» viszonza Margit kissé elbaumulva.

»Nem egy tölgyfán, hanem ama bizonyos tölgyfán, nézzé esztől mit álltam!«
»Nem is tudtam hogy valami elveszett,« monda Kurt.

»Nem hiszem hogy valami különösét fedezett volna fel, ha csak nem egy rakás gombot,« jegyzé meg Mr. Howard.

István most letévé palczáját s kezével elhárta a mohot.

»Nézzé, monda s a fára mutatott. Margit oda nézett honnét Tolnay a mohot lekapará s ké. melyen bemetszett keresztet látott a fá kérgébeint

Margit már rég felhagzott a rémennyel, hogy az atyja által megjelölt tölgy fát feltalálhassa. Most vigabban ugrott fel üléséről.

»Ha még egy harmadik kereszt is van ott, akkor ez atyam jele,« kiáltá »hadd lássam!«

István kikopára a harmadik keresztet is.

E jelek évekkel ezeltől lehettek metszve, de teljesen felismerhetők voltak. E jelek ebben mag. g. sságban akkor lettek metszve a fá kérgébe, mid. on az még fennállt.

Gyakran valamely rejtélt megoldása melyen sokáig hiába törjék fejték, a legegyszerűbb módon fejték ki, így Margit is majdnem lehetetlennek tartta hogy oly közel jött kúrták a tárgyához, s mindegyik nem bíra feltevéne. Hogy nem jött nekik észbe, hogy a kereszttel jelzett fát le vizsgálhák azóta?

»Az első percz a vizsgálattal telt el, az után felébredt a cselekvés vágya. Margit letérdelt

dusbtra juthatnak s rabjai leszünk idegen munkának, idegen érdekeknek, idegen vagyonnak; sőt még önállóságunkat is elveszíthetjük

Zala Szent Gróth. 1889. szept. 5-én

(Az »Alsó-Lendvai Híradó« szerkesztője).

A felső év első napján életbe lépett új áll. lategésügyi törvény rendelkezése szerint az áll. tulajdonosok kötelesek minden egyes állatelluhust a hatóságnál nyomban bejelenteni, hogy szákr. tői bonvizsgálattal megállapíttassék az elluhás oka és az eredményhez képest, a szükséges óvó intézkedések megtehető legyenek s így módon a baj tovább terjedése megakadályoztassék — Népunk, mely a törvénytisztelben igazi mintakép, csakhamar füllsmerne a törvény. hozó intencióját és belatva azon szükségességet, hogy az időlegesen lelépni szokott járványok csakis gyors s radikális intézkedések megtétele által jofjathat el, tehát minden egyes állatelluh. lús hiven bejelentetik a hatóságnál.

Egy ilyen esetet jelentett a minap Lovas Józsefné sztróti lakos az ottani szolgabíroságnál, sírva panasolván, hogy elhullott sertését csak röviddel előbb veté. Berendez s a legjobb bánsm. dól dacára elköltözött ezen síralomvilágból. — Mivel a sztróti járasra kinevezett Pirily Janos állatorvos Zala-Egerszegen székel és minden egyes állatelluhához ki nem szállhat, mert ez, tekintve a 30–40 kilométernyi távolságot, nagy idő vesztéséggé jarna, addig egyes községek sertés állománya is elhullana, B o t k a F e r e n c z ur a járasnak közziszeletet s szeretben álló főszolgat. rára, ki járasa lakóságának érdekeit szíven hordja és a törvények végrehatásához szigorúan ragaszkodik, oly módon szokott eljárni, hogy Viasz József sztróti ok. állatorvost magával viszi így esetekben s a helyszínrén megállapítva a bajt, orvosolja. — A szóban fergó esetben is az épen jelen volt Viasz József állatorvos — ki mellesleg nagyon mondva kitűnő szakképzettséggé, bámulatra ragadó műtétit és finom gentlemen szeru modora által köz. dveltségére örvénd — kértett fel a bonczolás teljesítésére és az elhullás okának megállapítására ki, az ő szokott előzékenységénél fogva azonnal vállalkozott is. Magához vévén bonczoszkóit, a helyszínré ment, hol mindenek előtt a hulla külvizsgálatát ejté meg s miután az orbancej lejtés képtelenül felismerte, a bonczolás. lúhoz fogott. Mi természetesebb, mint hogy az

hogy jobban láthassa a kereszteteket der rögtön fej emelkedett, s körültekintve az atyja által megje. lott irányt járkozdék felfedezni.

»Ha meg leled a fat, alig hogy száz ónyáira ama helytől,« monda Adalbert, s Margit, vissza emlékezve e szavakra reszkettet az izgalomtól.

Gondosan azon irányt felé fordulva, melyet atyja kijelölt s lépítet olvassa Margit legelőt indult a felfedezésre.

E bizonytalanság alig tartott öt perczig.

Gaura draculni úgy el van rejtvé a természet hogy ötven éven körül negyvenkilenc elhalad mellette a nélkül hogy észrevéne s az ötvenedik rendszeren azzal fizeti meg felfedését hogy a legkísérteiesebbed módon kitöri nyakát.

Egy lyuk az a földben mint szatalan mas mély. ség, elődve kissé surubb bozóttal mas részé. melynek árnyékában tárog a fennkelten mélyeség

Margit felindulásában elhibaza az irányt s már ismét kétkeind kezdett a jel valósgán, mid. on kissé mögötte hallá Tolnay hangját.

»Itten az ut, itt az ut!«

»Itten ez az ut,« ismétlé Mr. Howard de az Isten szermelőjét vizgáozon léptéire.

Viasza fordult tehát át lépett egy nagy követ s a fak közt száuk nyílással át haladva egy sírúri helyhez ért hol a fak ágai egészen össze hajoltak; szétválasztva az ágakat, egy léptet tel. előre s megált.

A gazdag pázsit s moh szőnyeg elunt lá. baí cöl, s egy redetlen koráluk fekete tárog s véghetetlen mély úreg len állott.

összes szomszédság összefutott és visszafogott lélekkel várták, lészték a bonczolást. Viasz ur élésre fent bonczolésfél leglyúr inguikkal állt előzota mellett, balkezével annak hatsó lábát ragadá meg, miattat jobbiban tartott kését a sertés hasába akarta martani, — egyszerre a dögltönek velt sertés egyet rőfogott, lábát ki. ranta az állatorvos kezéből és — ves d e l m a g a d l rohand tuskén-bokron át, a fáképnél hagyva állatorvost s néző publikumot. Utóbbi persze falengető nevéstbe tört ki, Viasz ur ped. dig, leelőzetésének tudatában elvonult azon határozott feltevéssel, hogy jóvőre cölbb jól megnézi vajjon csakugyan elhullott-e az r. k. z. n. t. fog a bonczolász.

Tanúgy.

A z i s k o l a i é v m e g n y i t á s a .

A helybeli polgári és róm. kath. elemi iskolában az 1889–90 ki iskolai év folyó hó 5-én deléltől ünneppelyes istentisztelettel egybekötve nyitattott meg, melyen az isk. kolok növendékén kívül jelen voltak mind a két iskola tanstületei is. Az istentiszte. letnek Kiss Pál esperes-plebános tartotta, melynek végzetével a tanuló szép rendben elvonultak saját iskoláikba.

A polgári iskola növendékéi az I. osztály tantermében gyűltek össze, hol dr. Bartha Gyula igazgató a tanári kar jelenléte. hogy igen szép és tartalmas beszéddel üdvözölte a tanuló ifjúságot, s különösen örömet fejezte ki a fölött, hogy a polgári iskola ilyen népes még nem volt, mint a jelen 1889–90 ki iskolai évben; azután felolvasta a törvényeket, s azokat paragrafusokként megmagyarázta a növendékeknek.

Miután elegendő számú növendék jelentkezett, ez évben az V-ik osztály is megnyitottat. Tehát iskolánk fejlődésén indult s úgy látszik ebben jóvőre a néptelenség nem fogja akadályozni, mert városunk és vidékének polgársága lassanként kezdi belátni, hogy mily nagy előnyvel jár az, ha gyermekeiket a polgári iskolába járatták s azt elvégeztesztetik velük.

A dohányzáról.

Midő n Sir Walter Raleigh 300 évvel ezeltől első dohányt hozta Virginiai Angliába nem gondolt arra, mily veszelés és artalmas termény-

Gaura draculni.

Margit első benyomása volt a bámulat a második a borzalom. E hely vegyülte volt a nagyszegi s borzalmának s felulmut minden leírást mellet felső hallott. Körös körül gazdagon vála mohával szegve. A nyílás felé a borzostan indi folytat össze vegyülve mas mindénél mélyekkel, s le botacók hosszú ágaikat a mélyeségbe, s alsó indi melyeket a napusgár már nem érthet oly halvány zöldék voltak mint a pincézben nőtt növény. Szólt indék függtek a mélyeség felett, meghozva évenként gyümölcsüket s elhul. latta azt a mélyeségbe. Miráridj a száraz leveleknek heverheték e mélyeség fenekén, de még egy sem jött vissza onnét elbeszélni, hogy mi van ott lenn.

Borzasztó asztóztó telete üreg, s mint a hogy Adalbert mondta, s szavai teljesen igaznaknak bizonyultak. A négy körül álló közil mindztyék ma. forma képet alkotott magának képezetben az üregről, s e képek mind különbözőeket egymástól, s egyiksem felett meg a valónak. S nem csupán hogy szebb, vagy ré. tőbb vagy sötétebb volt mint a milyennek képzelték, hanem oly nagy száru és remítönek találák, a mely minden varázkoz. s. k. t. felemla.

Margit tudá azt, hogy e hely borzalom ger. jesztó, de azt mégsem képezte hogy oly borz. almas hatással legyen reá. Akarata ellen megvárkoz. ta képt hátra.

Kurt legkevésbé vála meglátva. Felemelt egy követ, s a mélyeségbe bocsáta. A ko elüint

nyel ajándékozta meg az ö-világot. Veszélyes és artalmas tréményvel bizony.

Egy feles berlini orvostanárnak legújabbán közreadott fontos esztelen képesítve minden volt a kőzetlen fölleveleteni a thémát és tisztázandó híven övni azokat, a kiket megillet, attól, mennyire károssá lehetett a túlas a dohányzásban. Mert, hogy a méréseket dohányzás a kifejtelt szervezetenek nincs ártalmára, az elegendőképpen bizonyított tény, bármit mondanak a dohányzás ellenzői. Mint mindenben, egy ebben is, a túlas a megolio. Im lassuk.

Dr. Fraentzék, a híres berlini »Charité« kórház főorvosa és egyetemi tanár évek óta kizárólagosan a szűzestekről foglalkozik. Legutóbb egy beszámolót tett közzé az ugynevezett időpáti szűzviásokról és egyéb okok mellett, a me lyek azokat előidézik, miat legtöbb okot említi fel a túlasg dohányzást.

Az orvoslanak legjobb módja az, ha, a mint fájdalom éreznek a szívájukon és beadnak a főntebb érintett szímpontok, rögtön abba hagyják a dohányzást, bármily nehezség ezek is az illetők nek a szokás rögtönös felhagyatása. Némelykor megértőnek, hogy a baj jelentkezésé előtt mintegy elvezették az illető a kedvét is a dohányzástól, de ez ritka eset és mindenképpen a legjobb.

Ha az előleko tarsásgában, a bot jobb dohanyzást szoktak szívni, körültekintetlen, elegerz csodálkoznak a fölött, hogy míg a fiatalnak nagyon erős dohányozók, az öregek, helyesebben mondva az ötvenhez közel állók közt sok olyant találni, akik egészen abba hagyta a dohányzást. Megkérdezzé az okot, rendszeren arról értesülünk, hogy a pipa már nem ízlett, a szívár meg kellemetlen, így jobb volt az egészet abba hagyni. Pedig az igaz ok legtöbbösr a szívájaj jelentkezése, mely a dohányzás abban hagyására kényseríti, akár magától, akár az orvos száján keresztül. Mint már említettük, ha a dohányzás szüntették akkor, a mikor a baj jelentkezni kezd úgy annak nemokkora eleje vehető és sok bajtól kintől meg szenvedéstől szabadul meg az illető.

Ha azonban tekintet nélkül a föllepített szívájaja a dohányozás folytattatik, a baj nemokkora alkatta várhatók, a további élet csak gyötrelmes lesz, meg szenvedése azoknak a kellemetlenségeknek, a miket előbb a dohányzás évezete okozott. A dohányzás abban hagyásával, különösen akut bajban, együtt kell járni a diétának is. Könyven emésztelő éledelekre kell szorítkozni, kávé, tea, szőlő itél, a legtöbb esetben gyöngyök, sór a bor engedhető meg mérsékelt adagokban igen ajánlatosok gyakrai rövid, ki nem merítő szünet, hogyes vidéken való tartózkodás és a meillet megjelölő besző keddés.

Megtartva mindezt, a beteg egy év feloyása mellett megint helyreállhat, de mindenképpen föl kell hagynia a dohányzással. Némelykor, ha a kura nem volt alapos, a baj megismétlő annyira hogy a zavarok időnként rövid tartamra állanak be az illetőnél, a mire megint hosszabb időre nyugta von.

Vajon mi okozza a bajt, mi hat a túlasg dohányzás mellett oly károsan és pusztítólag a

siklóral sziklara ütdőve az esés hangya mindig gyöngébeben hallatszót, aztán esőnd lett, tana fenekét ért de újra hallatszót gyöngé, nagy távolból a kopogás hogy a kö meg mindig esik. Megmerhetetlen volt a mélység. Masik követ becsátánál né, számíták az esés idejét nr. Howard mindsperezeket mutató óraján. Ismét ugyanazon siklóral sziklara esés, azután egy kis szűntés a végre ismét hallatszék távolról az esés zaja. Fé percig képes volta egy eles föl feljögni az esés zaja. S midőn már a zaj hallatás is érezte az ember, hogy a kö nem ért fenekét, hanem a mélység oly nagy hogy a zaj nem hallatszék fölünkeben.

»Azt mondják hogy egyenesen a pokolyba vezet nemde? mondá István ki még eddig egy szot sem szót miota Margit megjelent a mélység előtt, néman állt s figyelmes komor tekintettel meredt le a sötét úregbe. »Csodálatos hogy eddig soha sem bukkantam rá?«

»A mily közel voltak hozzá első alkalommal, a mondá Margit, egy lépést vissza lépve a mélység szélétől. »Nem bírom elképzelni hogy mehozhatták el akkor.«

»Ugy történthetett, hogy bal felől irányban indultunk tovább, a merre most a esem nem zérte.«

»S merre vezet az irány,« kérde nr. Howard, de a határozó, alig vagyunk Romnia határától felorányra.«

A bokrok zörögtek s a esek alakja tint éle, halványan, líhegve, majdnem leheltek nélkül. Bal

szívre, azt még nem puhatolhatták ki. Annyi bizonyos, hogy maga a nikotin kevés-e vagy befolyással arra, a főntebb említettéköl fogva. A további kutatásoknak és észleleteknek van fontartva erre is megadni a helyes felettelé.

De hat folytonosan hangsúlyozvan a túlasg dohányzást azt kérdezték valaki, hol van dohányzóképen a hatar a mérsékletes és a túlasg dohányzás köz. Definálni ezt persze nehezen lehet, tudja azt mindenki saját szokásából és a szerint igazodhatnék el. Hogy azonban a mérték még megadassék, mérsékletes dohányzó az, a ki soha sem dohányzik munkaközében, hanem csakis reggel gyúrt rá a pipára utána talán még egy szára is, dőgöz aztán szímetel, deilyen beéni két szivarral, vagy kétszeres pipázással, este aztán eresztethi a füstöt akár a feleközé.

Éz volna körülbelül a mérték, a mely a kifejtelt embernek aligha árthat meg.

Megfigyezzük még, hogy különösen ártalmas a dohányzás gyors menés vagy erő munká köz ben, mert ekkor a tüdő miködése is fokozódottabbn lévén, a dohányzás könnyebben árthat meg.

A túlasg dohányzástól csak a nő bírja leküzdöttani a férfiakat.

Legyezzék minden ni odahatol, hogy férje mérsékelt tartson az élvezetben s járjon elől jó példával a no is; ne dohányozzék.

CSARNOK.

Az embert a barmoktól csak az okosság különbözteti meg.

Az emberben egy fömeltösgyó lelek van, tudniillik az okoskodó s egyedül ez az, a mi ötöd minden egyéb állatok felett valósá teszi; ezt senki nem is tagadja, ha csak maga is nem barom. — Az állatok látható legemesebbéinek tartanak a nagy haragok; de hibák hasonlítás az ember olyannakok példái, melyekben ész helyett szilajagsz uralkodik, mert az embernek indulat helyett okosság adatott. — De az állatok se vezérletnek ugyanazon egy indulatöl egyrant, — az orszálat a harag, a szarvasat a féltékenység, az olyvót a sebésség, a galambot a futás igazgatja. Az emberek között pedig legalabvalónak tartanak a haragosok. Azok förtölysséknak latszanat akarnak, azomban mint ostobák kinévetnek, midőn mint a cserobarn mindembe belesopádnak. Minden teremtet fölölegban van valamely jó tulajdonság, példánakoként a szillotto termékeny ségével a bor ízével, a szarvas gyorsárgával, az ember okossággal nemes. — Miért adott a természet izmos hatat a igaz barmoknak? azért, mert az kiváltéknak teher-hordásra rendeltettek. Mi esoda legkülsősebb az emberben? a jozan okosság, — ez az, a mi ötöd minden állatoknak eleibe, az Istenségek pedig mindjárt utána helyezték, egyébb tulajdonságú közősek az állatokkal: ereje az orszálatöl, a szépsége a pávával, gyorsásga a lovakkal; söt mondhatom, hogy ezek ötöd mindazoknak gyakrai felhaladajk.

Nem az a kérdés, mi legnagyobb az emberben? hanem mi esupan az a sajátja? Talán a test?

kezében Margit vizes úvegét tartta s jobbjával hevessen veré melleit, s megállt, hogy vissza nyerte lélekélet.

E szelid arczu nyugodt természetü ember soha még így szenvedélyt nem árult el mint e perczben.

»Szent szü Maria!« tört ki végre »Istennek szent anyja Choteborscekwitzben a csudaiat! Oh fogadásom, szent esküm! Én nem szeretem meg! A szent Isten látja hogy ártatlan vagyok.«

»Természetesen hogy ártatlan,« monda Margit kezét az izgatott emberra vállára; de »Mi magunk fedezték el a gaur draulint; de most már fogadása fel van oldva.«

»Nem vagyok képes feljögni e nagy felindulas okat« jegyzé meg Kurt.

»No én nagyon örülök hogy nem hagyta magukat elámitani e fiézők babonái által,« mondá nr. Howard elégtétellel értevel.

»De hogy, taláhattak ide?« kérde a esch homlokát dorzólv s kimirelv támaszkodva egy fatörzshöz.

Margit megmagyarázta a haram kereszt titkát. »A harom kereszt! sokszor láttam én azokat kisasszony, midőn még a fa fennelt. Sokszor gondolkoztam rajtok.

(Folytatása következik)

testök van a fának is ugyanazért csupán természet nagysággal soha se kérked, nehogy téged-t elzavaly ér-lmes ember, vagy is emberinag tagja tökének nevezzen. Talán a magától mozdó erő? ezal bírnak az állatok férgék is. Talán a mélység? az előfók, a garók is nevékednek. Talán a szolástehtség? mivel s mennyivel hangosabb a kutyáké, eleeseb a birkáké, kellemesebb és renekebb a falműleké?

Nos hát melyik az az ember minden tevékenisétől megkülönböztető tulajdon? Az okosság, — ez ha jozan és érett — az embert teljes mértékben boldogja teszi.

Ha hat minden dolgot akkor diszterés, mikor a maga természetéhez tartozó jóságában tökéleteséget ér az ember is csak aztán becsulathetik valójában, midőn okosság bölcselkedés nem esenitette, minden kétség nélkül ez a földi legjobbj, mo mert lehet valának egészsége, gazdasága, uri vérsége, udvarlöi, de ha esze nincs, szánakozva méltó nyomorult, ellenben legyen bar szegény, nemtelen, senki ura, maga szolgálja, csak különben okossággal bírjon, a többit fel se veszi, vagy mihelyt akarja, szert érheti.

Az okosság tehát az embernek egyetlen egy legjobbj közeke, azzal — bár egyebek nélkül szükököljön is, boldog; a nélkül pedig minden más javunknak közeppete is szerződésen.

Következőleg az embernek valóságos beése nem attól függ, hogy ő neki sokan udvarlönek, drágától agyban hálfon, aranyozott kistályok parháló jegyék; hanem attól, hogy minél jobb legyen; elég jó pedig ő, mihelyt megvilágosodo t, jozan és természetes okossággal kir.

Szendfi.

Külön felélek.

Királyi Palota, a esáskormány kezes országgyűlési képviselője, a közigyej tal kezes országgyűlési elnöke, hó 22-én délután a Budapest pragerhofi vonalról érkezett Csáskormányra, választói körébe. A pályaudvaron nagy számu közönség volt jelen akik a szeretett képviselőt lelkesen megjelénették. A kosik hosszú sora kísérete öt Zigler Kálmán kir. közigyej vendégstérre hazahoz. A város egész ünnepes színt öltö, a hazaköl háromszü zászló lobogtak. Masnap egyetek és testülettel tisztelegtek a képviselőnél, alí mindenki leereszködő nyajással és lekötözö szívélyességgel fogadták. Majd a képviselő tett egyenkend látogatást a helybeli közéleti és köznevelési, melyben partikulárisbég nélkül vett részt a választó közőn. A harmadik fogalnal a házi gazda Zigler Kálmán magas szavakban éllette a képviselőt, elcsorolya kimagasló érdemét, melyek öt a kerültek közönségnek oszlatlan szeretére méltóvá tették. Rövid szünet után szót emelt Királyi Palota s megköszönve a szívélyes fogadtatást, éllette választóit, majd a jelen voltak ismét figyelem közt egybefoglalva előadta az országgyűlés eddigi miködését, fejtegette maga es partjánál: állapotjait. Szavait szümi nem akaro élen kísérete. »Sztollak meg Zigler Kálmán, Wollók Rezső, Batófi Lajos, Margitai József, Kolláris Mihály, Pálva Mi haly stb. Csáskormányöl Perlarra s ömöt Budapestre utazta a kerülék képviselője.

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő ur a mult heten iskolaátalgotásokat tett Alsó-Muraközben.

Kinevezés. A helybeli kir. járásbíróhelyi úreszedésben volt imokli aláírta Lusztig Samu ugyanitteni bírószáig díszok nevezették ki.

Eszküvő. Díszes eszküvőnek voltunk e hó 3-án tanai. Frank Gyula letenyi kereskedő esküdött a jelzett napon örök hisüget Devedék Milcsa, a helybeli kereskedő eső főnöke lecsányék; Jankának a helyb. ír. imaházban. Tartós boldogság kísérje az ifjú pár életét.

A Mura folyónak Stejersországgal való egyesítés szabályozása tárgyában a magyar és osztrák miniszteriumok részéről egy vegyes bizottság küldettek ki, mely a Mura folyónak Regedén alóli szakszákat a magyar-szírjai határ egész hosszában szept. 5, 6, 7-én be fogja járni s a bejárás-befelet Regedében tárgyalásokat tart. A bizottságba a m. kir. földmívelési miniszterium részéről Fekete Zsigmond muszaki tanácsos, Vasvármegye részéről Jany Jenő, megyei ügyész, Szemesy Samue, Lajos kir. mérnök, Pongrácz fosztagbíró küldettek ki.

Másodvirágás. Kisföldy Mőric 48-as nyugv, ezredes süveg kert-kezes — írja t. levelezőnk — a hideg deczára is győnyörüten virít az orgona bokor virágja, s ugyanazal a kellemes illattal mint tavasszal; kivészen pompázna is, mint az első virágok a virágtartokban.

Öngyilkosság. Fő 4-h én reggeli 3 órakor Pethő József kerka-feszkandi lakos, s szolgálegye szívén látta magát a felelti bánatában, hogy edes atyja e hó 2-án bírtokból kirakatott.

Böseség Isten aldása. Egy gyefény asszony mult vasnap 3, utána való nap hétfőn ismét, tehát öszösen 4, araz nagy leány gyermekét hozta a világra. Ugy halljuk, hogy az új szülteek, és az anya egészségesek.

Veszedelmes kacsintás. Egy szombathelyi fiatal hölgyessé — hogy ki, mellesé — szép kecsesen rakogatta lábasként a mult kedden az iskola-utczában. Az utczá tulsó oldalán ment az udvarloja: egy díjnok; elég ok arra, hogy a hölgyessé kedves pillantásokat löveljen át s még napernyőjével is integessen. A napernyő jóvó levén, egy épen arra hajtott bívalyikba a félérő történet-integ-félt hölgyessé talála vonni, s nagy léptekkel tartott a magára felé, de csak gyors urassal menekülhetett a vánház, vendéglő szobájába. Itt lehetne többféle üdvösséges tanusagot levonni, de ezeket ez alkalommal az olvasóra bizzuk.

A filoxera egyre terjed, már Badaesonyban is több helyfel felutató hydra-féle, Bogay István halapí bírtok szőlőjében is konstaltatik a mult heten a fillokszerat. Legujabbban pedig a sümeგი szőlőben, mely a miniszterium által zárlat alá vétett.

Az indulatosság — oha sem jó. Szőlőshén a napokban egy gazdák néje talála fogott egy fur a napközönségen. Indulatosságában a kezében levő vasvillával olyant uttótt a kis tolvaj fejére, hogy az széthasadt. A gyermek életéhez kevés a remény. Banja most az asszony indulatosságát ama léryt meg is kell lakolnia, de már késő.

Sójtöri keza gyömörei lakos bírtokos leánya szerelmi viszonyt folytatott saját béréséglynyekkel, a gyengye leányzó ki csak pár évvel ezeltől hagyta el a keszthelyi zárdá falát mint növendék, annyira vitte szerelme, hogy érdekes állapotba került. Így állapothoz egy javas aszonyhoz (kuruzsó) fordult, a ki bizonyos szót adott neki, amittol esakugyan ideolott elvált. A leány élt a gyamu perrel, bement Sümege, egyik bába által magát megvizsgáltatta s ugy ment a szolgabirohoz azon panaszal, hogy o rea azt kohlakja, mintha gyermekét hajtotta volna el, pedig a bába ott megvizsgálta s kiderült, hogy ez nem igaz. Ekkor azonban már a feljelentés a gyömörei bíró által a sümeგი kir. járásbírosághoz volt adva, aki az elhajtat előesztő szerezv egyt a kuruzsó asszonyt is beszállgattala.

„Dalkönyvecské" elemi és felsőnépiskolák használatára. Ily cím alatt szerkesztett és adott ki egy hézagot pótoló kis könyvecskét Hoós János, dévai ált. tan-kezelő zenetanár. A kis könyv 40 oldalon 35 egy és több szölamu daltartalomal jelent meg, nagyobbára Pósa Lajos gyemkeverseire írva. A versököt közt találjuk Gyulai Pált is, akinék 2 bölcsőtől kezdésneté maga a szerkesztő-kiadó a könyvecské kiálltasa esinos. — A dalok egy-egy költői eredetiek, a mi mindenesre nagy érdeme, hogy nem más könyvekből merítette tartalmat; nem foglal magában idegen zamatu és átültetett dalokat, hanem olyan gyermekirosmat költeménre ism. eredetű. — A „Dalkönyvecské" iradalmunkat a kiról tudva van, hogy a gyermek kedvelővilágunk legelértehetőbb titkai is ismerik. Epen azért melegen ajánljuk a kis könyvet a müvelt családoknak, valamint a tanítóknak is az iskolai ének tanítás segédesszközéül, Ara 25 kr. és megrendelhető Hoós János szerkesztő kiadónál, Déván (Hunyadmegye).

Egy zsebróva vizontagságai. Horváth János 16 éves síheder a szép ostoros-bőrességét folytatja Surányban. Régi időköt füve vagyvótó egy zsebróva után, mir nem egy szép napon Szombathelyre ment és ott Szentkai óras utcafelell ellopott egy 7-8 frt értékű zsebrót. Alig bírta ezt a kincsét pár napig, midőn Bödi László rábeszélte, hogy 2 uj forintért, meg egy pár fejéles eszámért adná azt el neki. Az alkú megtörtént és Bödi minden öt percében büszkén tekintett órájára. Nem sokára azonban a rendeség megszé vett a dolognak, s Bödi urat megfosszotta az óratól. Most az óra a tolvajjal együtt a kir. ügyészség kezelésé alá került.

Elvi határozat ipáruigybán. A kereskedelmiügyi miniszter a következő határozatot hozta: A természetesen engedélyezett hirtvárosokban kilévi napokon is széthő helyszébe. Ha eme alkú napokon a piaci adás-vevés hatóságilag megvan engedve. Ha a helyi körülmények és a fogyasztó közönség érdekei az ilyenki fogalmat nem ki

vánjak, ennek betöltása iránt a törvényhatóság a saját hataskörében intézkedhetik.

Hazsártos jegyesek. Czepelka Zsuzsánna urnó már nem egészen fiatal, sőt már innen-onnan fél s-ávdok óta viragzik az élet kertjében, de azért szívesen forró vagyó miatt nem nyughatott, s eljegyezte magának Rohrbauer Krisztján kienült háziaszólót, ki magy csak 24 tavasz felderülté ideig még eddig. Nem merjük határozatlanul állítani, de mégis lehetesegek, hogy Zsuzsánna vesztes amaron fözre nem hagyta magát, hanem egy seprő-nével annyira lohorzolta Rohrbauer urat, hogy alig maradt belöle valami. Miután így helyben hagytk egymást: kibékültek, s alig várják a pillanatot midőn mint 1-est felesleg térhetnek haza Szombathelyre szerény la kasukra, a békkésség és szelid esznd ezen hajlekaba.

Öngyilkosság. Póczak András szent-erzsebeti állásosgyó 23 éves fiatal ember, tolvaj elő augusztus hó 31-én inepni ruhájába öltözve, — míg szülői és testvérei kint az udvaron dolgukat végeztek — a szobában az ágyra dölve szájjába lött, mire rögtön meghalt. A szerencsétlen fiatal embert gyóghythatlan betegség vitte az öngyilkosságra. Temetése folyó hó 1-én a hivatalos boncoltas után nagy részvét mellett ment végbe.

Ujtások a magyar államvasutaknál. A magyar államvasutak vonalán ír szerint, újabb újabb tökök fognak ledol lejtéptenni, melyek ezfaja az utazást kényelmesebbé tenni és a személyforgalmat az által még inkább növelni. A kereskedelmi miniszter ugyanis azt tervezé, hogy a nagyobb vonaloknál haló- és ebédöl kioszkot fog járátni és pedig úgy nézni, hogy a kioszkait magán vállalkozók építtessék.

Fontos miniszteri rendes. Az általi írtmérési jogelölésről szóló 1888. évi XXXV. tv. 1890. évi janár hó 1-vel fog egész terjedelmű véltbe lépni. — E napról kezdve tehát a szesz italoknak nemcsak kis mértékben való elarusitasa, hanem kimerése is pénzügyi hatósági engedéllyel léz köztve. Az engedélyek megszerzése körüli eljárás, valamint a folyamodványok felszámolése tekintetében a közönség hirdeményei fog tájékoztatni, mire az érdekelteket figyelemztetjük. Egyidővelig figyelemztetjük a közönség előjárásait a törvényben (28. §) s a törvény végrehajtása iránt 324-50. sz. p. l. mint a kiadott s a törvényhatóságoknál már megküldött utasításban (91, 96, 102, 103, 110, 131, stb. §) a közönség részére biztosított elsőbbségi jogra és elnyökre, hogy azok — jüvedék, tiszteletbörztasításnak minnel mezebb érdeklődésre serken tessenek, hogy előre számba magukkal, akar az általmérés adó eredetűnek okat, akar a kizárólagos írtalmérsi jogosságotól maguk részére megszerzeli ügyeljenek.

A honvédelmi miniszter kórendelet kapeskan küldte meg a törvényhatóságoknak az új véderő-törvény végrehajtás szabályozó „Utasítás" második részét. Ez szeptember elsőjével lépett véltbe s egyrészt, megrendelésezi alkalmazandó a honvédségre is mindaddig, míg az országgyűléshez benyújtott törvényjavallat, sorsa eldől s ennek alapján majd az új honvédségi utasítás is elkészül. A kórendelet elgyuttalt közli az önkéntesek vonatkozó átmeneti intézkedéseit is. Megemlítiük belöle, hogy alkú az új véderő törvény megkezdése előtt meg kezdtek önkéntes szolgálatukat, de azt felkészültözték, azokra még a régi utasítás érvényes. Azon orvosnövevények pedig, akik régebben besoroz tattak, de még nem szolgáltak, kötelesek jelenlenni, hogy hól s mikor öhajják a felévi gyevres szolgálatot teljesíteni.

Mennyit eszik az ember egész életében? Egy tudos orvos kiszámította, hogy egy hetven éves ember egész életén át ugy a big, mint szilárd ételeket eszik, mintegy 20 vaggon el-eldöl költé. Ha egy-egy va

gonna csak 4 tonná számított, úgy is 25,30 80,000 kilónak felel meg; a mi a 25,300 napra terjedő életszakához viszonyítva, átlag 3 kiló és 60 gramm naponként. Ez el-el-el költsékesnek nagysága természetesen változika s korral. A gyermek és agyastyan 2½, a felserdült ember pedig 3½ vagy 4 kiló ételt fogyaszt el naponként. Ezt a fölvetést a katonarvosok számítása is igazolja.

Közgazdaság.

Veres bor-foltokak legelőszérűben úgy távolított el a fehér abroszokról, ha a foltokat előbb vízzel jól benedvesítjük, annak utána pedig nagyobb mennyiségű porrá tört faszenet hintünk a foltos helyekre. Az így behintett fehéreműt azután több órán át állni hagyjuk s ha aztán foltos helyeket tisztá vízzel jól leblöblöztük, azt tapasztaljuk, hogy a bor okozta foltok egészen eltűntek.

A mosott ruhát a következő módon lehet pompásan fehéríteni. Készítsünk egy keveréket 2 résznyi erős borszeshből és 1 rész tiszta, színtelen terpentin-olajból s mint egy két evokálnyhít öntünk e keverékből 50 liter kékítővízbe. Nem kell, hinni hogy e keverék legkevesebb is ártana a ruhák szálainak sőt a száradás alatt a mosottak oly fehér színt nyernek, mint a patyolat. A megmaradt keveréket aztán el lehet tenni hosszabb idő re is és jó hagramát vehetni makacsabb szírfoltok eltávolításánál.

Fehér bádógedények tisztán tartása Keverjünk el közönséges la-famat tablalóaljal, úgy, hogy az pépszerű keveréket képezzen; ezzel aztán mázoljuk be a bádógedényt. Minek utána egy ideig így állni hagyjuk, dörzsöljük le egy vaszongorgyval jó szárazra. Ha az edényen tapasztait foltok nem tűnnek el, úgy ísmételjük el eljárást. A kívánt eredmény nem fog elmaradni, mert az edények egészen visszanyerik új külüket.

Tollkarcok.

A szabók s a keske. Hogy a szabókat keskeék csufolják, az mindnyájunk előtt ismeretes, de hogy honét származik e gunynév, azt kevesen tudják olvasóink közül. Midőn a tatarok 1241-ben Lengyelországban s Szilésziában pusztítottak s jambor Henrik Liegnitznél, megverték Glogan vára alá érkeztek, s a várat ostrommal körül fogván kichezteni akarak. A vár már elfo akarta magát adni, mert az élelem teljesen elogyott, de az ellenségnél is fogytán volt az, úgy hogy hosszú ostromra képesen nem lett volna. Ekkor a szabók hogy az ellenséget észvára vezégek beavatnak magukat keske bódre s úgy ugáltak a bastyaa falakon, a tatarok látva ezt, azt híveik hogy mind igazi keskeek ezeknek husavat éltalpokozhatnak meg hosszú ideig a várbeliek s így a várat kichezteni nem lehet, felkerekedve s meg sem áltak hazáig.

A férfiak gyorsan elnek. Sok évi távollét után ósszatallálokos két ifjúkór í ismerős körts. A nó még mindig fiatalon, szépen kilözöve feleziszagot fejele, a férfi öztöbe borulva s tarkóján már nagyon ásitozott a holdvilág. „Ah mily gyorsan elnek most a férfiak," kiálta a hádón s ajkalközé tekintett nézője nye varratát. „Ha bír az ugy a kisasszony," viszonza a férfi azért az egy évben inkapott szülétszám napját most pedig én már a negyvenediket ünneplem, ön pedig még csak a harminczad.

A pemet kakas. A szabadságharc idejében történt, midőn a legénység hosszú faraszó utazás után pihenmi megállott, egy huszá egy kövér kakast szongoztatott hona alatt. Meglátva ezt a tiszt rarival hogy hól veté a kakast, miután a lopas és rablás szigoruan meg van tiltva. Nem loptam én kérem alásnan, hanem a huzcut ott állott egy kertes tésztá, s én rákáltoztam hogy kukoritsion tésztát, a kakas észreter, nem tért meg, en tehát elhozott mint hadi foglyot, bizonyosan va mi huzcut német.